

OBSAH

1	Úvod	11
2	Religiozita, specifikace její současnosti, metodologické otázky	16
2.1	Religiozita	16
2.2	Hranice současnosti	18
2.3	Metodologické otázky studia současné religiozity	19
3	Globální geografie současného náboženství	27
3.1	Náboženské mapy	27
3.2	Náboženství v singuláru a plurálu	28
3.3	Náboženská charakteristika světadílů	29
3.3.1	<i>Severní Amerika</i>	29
3.3.2	<i>Latinská Amerika</i>	31
3.3.3	<i>Evropa</i>	32
3.3.4	<i>Asie</i>	33
3.3.5	<i>Afrika</i>	35
3.3.6	<i>Austrálie</i>	36
3.4	Poznámky k současnosti významných náboženských směrů dnešního světa	36
3.5	Interpretace údajů	40
4	Historické, demografické a právní předpoklady české náboženské současnosti	41
4.1	Současná česká religiozita ve vazbě na historii	41
4.2	Současná česká religiozita z hlediska demografie	45
4.3	Současné české konfesní právo ve srovnání s vybranými zeměmi	49

5 Sociální a kulturní kontext současné religiozity	55
5.1 Náboženská krize současnosti	55
5.2 Paradigmatická změna kultury jako zázemí současné religiozity	60
5.3 Sociální role současné religiozity	63
5.4 Klasifikace směrů současné religiozity	67
6 Současnost křesťanství	70
6.1 Současnost církví katolického typu	71
6.1.1 <i>Starobylé východní církve dnes</i>	71
6.1.2 <i>Současné pravoslavi</i>	74
6.1.3 <i>Římskokatolická církev</i>	79
6.1.4 <i>Starokatolické hnutí</i>	85
6.2 Současnost církví reformačního typu	87
6.2.1 <i>Současnost luterských církví</i>	87
6.2.2 <i>Reformované církve v současnosti</i>	88
6.2.3 <i>Anglikánské a jiné národní církve v současnosti</i>	91
6.2.4 <i>Současné evangelikální křesťanství</i>	93
6.3 Současné atypické směry navazující na křesťanství	99
6.3.1 <i>Obecná charakteristika</i>	99
6.3.2 <i>Svědkové Jehovovi</i>	101
6.3.3 <i>Mormoni</i>	104
6.3.4 <i>Církev sjednocení</i>	105
7 Mimokřesťanské směry západního původu dnes	108
7.1 Úvod	108
7.2 Judaismus v současné západní civilizaci	109
7.3 Islám v současné západní civilizaci	112
7.4 Hermetismus	119
7.4.1 <i>Meritorní a metodologický úvod</i>	119
7.4.2 <i>Historické kořeny současného hermetismu a pramenná literatura</i>	121
7.4.3 <i>Charakteristika hermetických disciplín</i>	124
7.4.4 <i>Hermetická hnutí a společnosti</i>	131
7.5 Novopohanský revival	142
7.5.1 <i>Úvod</i>	142
7.5.2 <i>Obnova keltské tradice</i>	143
7.5.3 <i>Současné germánské novopohanství</i>	145

7.5.4. <i>Obnova baltoslovanských náboženských tradic</i>	146
7.5.5. <i>Oživení šamanské role v současné spiritualitě</i>	147
7.6. <i>Anthroposofie v širší současnosti</i>	152
7.6.1 <i>Úvod</i>	152
7.6.2 <i>Kulturní a duchovní souvislosti</i>	153
7.6.3 <i>Rudolf Steiner, nástin života a díla</i>	155
7.6.4 <i>Pojetí člověka</i>	157
7.6.5 <i>Dějiny kosmu a lidstva</i>	159
7.6.6 <i>Aplikace</i>	159
7.6.7 <i>Anthroposofie a jí podnětené iniciativy v českých zemích</i>	163
7.6.8 <i>Kritika anthroposofie a reakce na ni</i>	165
8 Přítomnost orientálních směrů v současné západní religiozitě	168
8.1 <i>Vymezení diskutovaných pojmů</i>	168
8.2 <i>Nástin historie vztahů směřujících k současnosti</i>	169
8.3 <i>Čínské tradice v současné religiozitě</i>	171
8.4 <i>Indická náboženství v současném západním světě</i>	173
8.5 <i>Současný západní buddhismus</i>	180
8.5.1 <i>Vstup buddhismu do současné západní kultury</i>	180
8.5.2 <i>V současnosti působící významné buddhistické osobnosti a skupiny</i>	182
8.5.3 <i>Interpretace buddhistické přítomnosti v západním světě</i>	187
9 Eklektické a kvazireligiózní směry současnosti	190
9.1 <i>Úvod</i>	190
9.2 <i>Náboženská pluralita a eklekticismus</i>	191
9.3 <i>Existuje hnutí New age?</i>	196
9.4 <i>Kvazireligiózní směry současné religiozity</i>	199
9.5 <i>Kryptoreligiózní projevy současnosti</i>	203
10 Takzvané náboženské sektářství	204
10.1 <i>Pojem sekty a jeho místo v religionistickém diskursu</i>	204
10.2 <i>Náboženský fundamentalismus</i>	207
10.2.1 <i>Historický počátek fundamentalistických hnutí</i>	208
10.2.2 <i>Jevy analogické původnímu fundamentalismu</i>	210

10.2.3 <i>Fundamentalismus v systematické komparaci s jinými postoji k náboženství</i>	213
11 Mezináboženské vztahy	217
11.1 Předpoklady reflexe mezináboženských vztahů	217
11.2 Historický nástin mezináboženských vztahů	218
11.3 Současná etapa mezináboženských vztahů	222
11.4 Mezináboženský dialog – vize, realita, nebo fikce?	230
12 Závěr	241
Literatura	243
Summary	254
Jmenný rejstřík	255